

Motion till riksdagen 2005/06:A216

av **Ulf Holm m.fl. (mp)**

Ökat ansvar för storföretag vid företagsnedläggning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om ökat ansvar för storföretag vid företagsnedläggning.

Motivering

Att företag skapas, omvandlas och läggs ned är en naturlig del i marknadsekonomin. Vi kommer ständigt på nya produkter och tjänster, vårt köpbeteende ändras över tid, nya sätt att producera varor introduceras, vi förbättrar miljölagstiftning osv. Listan på orsaker kan göras mycket lång. Denna omvandling av företag är inget negativt i sig. Företagandet i Sverige är traditionellt mycket internationellt. Vi har många större företag som har verksamhet i en rad olika länder. Samtidigt finns givetvis utländska företag med verksamhet i Sverige. Denna internationalisering, eller globalisering, har ökat den senaste tioårsperioden. Detta medför att företag kan ha sina verksamheter utlagda på många olika länder, och de kan också ha samma sorts verksamhet i flera olika länder.

Att företag väljer att lägga ned eller flytta sin verksamhet, helt eller delvis, är inget nytt i sig. Går ett företag med förlust kan inte verksamheten få fortsätta hur länge som helst. Det är helt naturligt.

Vad som däremot allt oftare på senare tid framförts som argument vid en företagsnedläggning är att det inte är tillräcklig bra lönsamhet. Ett företag kan gå med vinst men för företaget är detta inte tillräckligt utan man vill ha ännu bättre lönsamhet, och därför väljer man att flytta sin verksamhet eller lägga ned helt. I båda fallen innebär dock företagets beslut att den aktuella fabriken läggs ned och människor blir arbetslösa.

För lite vinst i ett företag är ett mycket dålig argument för att låta personal bli arbetslös. Men det räcker gott och väl. De anställdas anställningsskydd finns, men ärligt talat är det inte ofta som facket har så mycket att sätta emot.

Fel! Okänt namn på

Och med de trygghetssystem vi har i Sverige, finansierade via statsbudgeten, kan merparten av de arbetslösa få a-kassa tills de hittar nytt jobb, vilket dock inte är så lätt alla gånger. Vid en internationell jämförelse tycks det vara relativt enkelt att lägga ned företag i Sverige, också vid en jämförelse med lagstiftningen i andra EU-länder. I t.ex. Frankrike krävs företag som ska lägga ned på betydande åtaganden riktat till de anställda för att kunna slå igen fabriker.

Goda erfarenheter finns i dag av företagsnedläggningar där företag, lokala myndigheter och fackföreningar tillsammans tagit ansvar i samband med nedläggningar och utlokalisering av verksamhet. Alltför få företag inser själva att de har ett intresse av att ta ansvar för sin verksamhet. Att flytta verksamhet utan att motivera varför och utan att stödja det lokala samhälle där man varit verksam påverkar företagen negativt. Ett tydligt exempel är Ericssons nedläggning i Nynäshamn där man efter protester nu aktivt bidrar till att stödja insatser som skapar nya arbetstillfällen i kommunen.

Frågan är hur vi kan uppmuntra och skapa incitament för företag att ta ett större ansvar i samband med företagsnedläggningar och utflyttningar av verksamhet. Kanske måste lagstiftningen här i Sverige skärpas för att storföretagen inte ska få lägga ned fabriker och verksamhet som går med vinst. Man kan t.ex. kräva att företag måste motivera inför någon ansvarig myndighet, fackförbunden och de/den ort som drabbas varför företaget tänkt lägga ned verksamhet. Och då måste man givetvis se till att det finns lagteknisk makt att neka till en nedläggning. Eller så kräver man att storföretagen ekonomiskt ska ansvara för t.ex. ny utbildning eller inkomstgaranti under X månader (man ska dock inte både kunna få a-kassa och inkomstgaranti som arbetslös). Huvudsyftet är dock klart: storföretagen måste ta ett större ansvar vid företagsnedläggningar. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 28 september 2005

Ulf Holm (mp)

Yvonne Ruwaida (mp)

Mona Jönsson (mp)